

Dosar nr. 2rh-8/20

Prima instanță: Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău (jud: V. Burduh)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Nogai, V. Brașoveanu, M. Guzun)
Instanța de recurs: Curtea Supreme de Justiție (jud.: V. Clevadi, I. Sîrcu, G. Stratulat,
D. Mardari, I. Oprea)

ÎNCHEIERE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând cererea de revizuire depusă de Întreprinderea Individuală „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Usatov împotriva Întreprinderii Individuale „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, intervenient accesoriu Victor Coban privind încasarea dublei arvune, împotriva deciziei din 18 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost respins recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Petrachi-Eugen”, a fost admis recursul declarat de Evgheni Usatov, a fost casată decizia din 05 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 iunie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău și a fost pronunțată o nouă hotărâre de admitere acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 30 iulie 2014 Evgheni Usatov a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Petrachi-Eugen”, Janei Petrachi și lui Anatolie Petrachi, intervenient accesoriu Victor Coban cu privire la încasarea dublului arvunei în sumă de 66656 de euro și a cheltuielilor de judecată (f.d. 5-7, vol. I).

Prin hotărârea din 03 iunie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Evgheni Usatov, a fost încasat în mod solidar de la ÎI „Petrachi-Eugen”, Jana Petrachi și Anatolie Petrachi în beneficiul lui Evgheni Usatov suma de 33328 de euro, cu titlu de avans, convertită în valută națională a Republicii Moldova conform cursului oficial al Băncii naționale a Moldovei la ziua executării hotărârii și cheltuielile de judecată în sumă de 22000 de lei. În rest, acțiunea în partea încasării sumei în mărime de 33328 de euro, cu titlu de arvună, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Totodată, a fost încasat în mod solidar de la ÎI „Petrachi-Eugen”, Jana Petrachi și Anatolie Petrachi în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 1758 de lei (f.d. 93, 98-100, vol. I).

Prin decizia din 05 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Evghenii Usatov și ÎI „Petrachi-Eugen”, Jana Petrachi și Anatolie Petrachi și a fost menținută hotărârea din 03 iunie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău (f.d. 180-186, vol. I).

Prin decizia din 18 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de ÎI „Petrachi-Eugen”, a fost admis recursul declarat de Evgheni Usatov, a fost casată decizia din 05 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 iunie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău și a fost pronunțată o nouă hotărâre de admitere acțiunii depusă de Evgheni Usatov și a fost încasat în mod solidar de la ÎI „Petrachi-Eugen”, Jana Petrachi și Anatolie Petrachi în beneficiul lui Evgheni Usatov dublul arvunei în mărime de 66656 de euro, convertită în lei moldovenești la momentul executării și cheltuielile de judecată în mărime de 38000 de lei (f.d. 266-275, vol. I).

La 09 decembrie 2019 ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 18 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și trimiterea cauzei la rejudecare (f.d. 3-6, vol. II).

În motivarea cererii de revizuire, revizuenții au a indicat că ÎI „Petrachi-Eugen” nu a privatizat terenul ce constituie obiect al contractului de arvună, încheiat cu Evgheni Usatov, or după expirarea contractului de arendă funciară pentru lotul de pământ cu nr. cadastrale xxxx și xxxx, la 28 august 2008, între Primăria mun. Chișinău (proprietarul loturilor de pământ) și SC „Cobamiv Auto” SRL a fost încheiat contractul de arendă funciară nr. 4867/2008, fiind înregistrat în registrul bunurilor imobile, la 18 iunie 2008.

Revizuenții au afirmat că termenul de arendă conform contractului menționat, a fost de 5 ani, însă de fapt acesta a durat până la 28 august 2008. Mai mult ca atât, careva probe confirmative că loturilor de pământ indicate au fost transmise ulterior în arendă de către Primăria mun. Chișinău, nu au fost prezentate.

Revizuenții au menționat că la 30 iulie 2014, când a fost depusă acțiunea în instanța de judecată de către Evgheni Usatov întru valorificarea dreptului pretins, loturile de pământ cu nr. cadastrale xxxxx și xxxxx se aflau în proprietatea Primăriei mun. Chișinău, iar o oarecare construcție în acest sens, pe terenurile respective, fizic nu exista. Or, bunul imobil cu nr. cadastral xxxxx, a cărui grad de finalizare era de 21 %, la data vânzării acestuia SC „Cobamiv Auto” SRL, de către ÎI „Petrachi-Eugen”, a fost demolat, fiind radiat din Registrul bunurilor imobile, la 19 ianuarie 2010. Temeiul juridic pentru radierea înscrisului menționat a constituit actul de inspectare nr. 16145 din 21 decembrie 2009. Prin urmare, reieșind din cele expuse, conchide că sunt nefondate alegațiile lui Evghenii Usatov precum că pe loturile de pământ privatizate de ÎI „Petrachi-Eugen” și transmise ulterior unei persoane terțe era ridicată o construcție cu 3 nivele în perioada anului 2010. Circumstanțe expuse supra, sunt confirmate prin certificatul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău din 26 ianuarie 2017, contractul de arendă funciară nr. 4867/2008 și decizia nr. 14/21-8 din 01 august 2008, care i-au fost transmise în noiembrie 2019 de către intervenientul accesoriu Victor Coban, care nu a participat la examinarea litigiului deferit judecății, iar Anatolie Petrachi nu cunoștea despre această informație relevantă și importantă.

Revizuitul a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

Prin referința din 13 ianuarie 2020, Evgheni Usatov a solicitat emiterea unei încheieri de respingere ca fiind neîntemeiată cererea de revizuire declarată de ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca împotriva deciziei din 18 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție.

Colegiul punctează că în conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72–75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Põnkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33–34).

Verificând decizia supusă revizurii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 446 din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizurii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Structura logico – juridică a articolului 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede condițiile de formă și conținut a unei cereri de revizuire, potrivit cărora aceasta se depune în scris, iar revizuenții, după caz, ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca, sunt obligați să încadreze argumentele lor în temeiurile specificate expres și exhaustiv în articolul 449, anexând probele ce le confirmă. Totodată, alin. 4 din articolul citat, nu admite depunerea repetată a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeiuri. În mod corespunzător, în cazul nerespectării acestor condiții se impune inadmisibilitatea cererii.

Prin urmare, instanța de judecată își propune să verifice respectarea acestor prescripții legale pentru autorizarea unei asemenea cereri introduse pe o cale de atac de retractare, care sunt mult mai stricte decât cerințele instituite de legislator pentru o cale de atac ordinară.

Luând în considerare cele menționate, instanța de judecată constată că cererea de revizuire a fost depusă împotriva unui act judecătoresc irevocabil, de către subiecții abilitați cu dreptul de a revizui o hotărâre judecătorească în conformitate cu articolul 447 lit. a) din Codul de procedură civilă. În aceeași ordine, ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca au indicat temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, iar, la cererea sa, au fost atașate în copii mai multe înscrisuri pertinente în viziunea acestora, care vor fi cercetate multiaspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocit cu restul probelor din dosar în ansamblul și interacțiunea lor (f. d. 7-10, vol. II).

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că revizuenții au îndeplinit condițiile de formă cerute la articolele 446 și 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar fondul cererii nu a fost judecat anterior de către o instanță de judecată, fiind necesar de purces la analiza argumentelor inserate în aceasta.

În continuare, instanța de revizuire subliniază că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către „un tribunal”, așa cum este garantat de articolul 6 parag. 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, *inter alia*, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea *Brumărescu v. România*, 28 octombrie 1999, parag. 61; *Roșca v. Moldova*, 22 martie 2005, parag. 24).

Sub acest aspect, Colegiul notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special, în cauzele care ridicau probleme cu privire la încălcarea principiului indicat *supra* (a se vedea *Popov c. Moldovei (nr.2)*, 6 decembrie 2005, par. 52 – 58; „*Oferta Plus*” *S.R.L. c. Moldovei*, 19 decembrie 2006, par. 104-107 și 112-115; *Melnic c. Moldovei*, 14 noiembrie 2006, par. 38 - 44; *Istrate c. Moldovei*, 13 iunie 2006, par. 46 – 61, *Lipcan v. Moldova*, 17 decembrie 2013, parag. 17 – 21, *Brantom International S.R.L. și alții v. Moldova*, 10 februarie 2015, parag. 30 – 32).

Conjunctura prezentată mai sus impune, în prealabil, obligația instanței de revizuire de a verifica termenele de depunere a cererii de revizuire în acord cu art. 450 din Codul de procedură civilă (a se vedea „*Oferta Plus*” *S.R.L. v. Moldova*, *ibidem*, parag. 109, *Eugenia și Doina Duca v. Moldova*, 3 martie 2009, parag. 41, *Lipcan v. Moldova*, *ibidem*, parag. 17).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în speță, revizuentul și-a întemeiat cererea pe articolul 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În asemenea circumstanțe, conform articolului 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei (temeiul din art. 449 lit. b).

La acest capitol, instanța de judecată notează că revizuenții ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca au adus, în calitate de circumstanțe noi, documente care datează, cu data de 01 august 2008, 28 august 2008 și 26 ianuarie 2017, indicând că au făcut cunoștință cu ele în noiembrie 2019.

În circumstanțele descrise, se menționează că, deși legiuitorul indică la dreptul revizuentului de a depune cerere de revizuire în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, adițional legislatorul punctează cert „dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a [...] deciziei”.

Luând în considerare cele constatate, dar și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces la justiție, instanța de judecată consideră că cererea de revizuire declarată de către ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi,

reprezentați de avocatul Maxim Chișca, la 09 decembrie 2019, este depusă în termenul prevăzut mai sus.

Cu privire la fondul cererii de revizuire, ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca au susținut că la 30 iulie 2014, când a fost depusă acțiunea în instanța de judecată de către Evgheni Usatov într-un valorificarea dreptului pretins, loturile de pământ cu nr. cadastrale xxxxx și xxxxx se aflau în proprietatea Primăriei mun. Chișinău, iar o oarecare construcție în acest sens, pe terenurile respective, fizic nu exista. Or, bunul imobil cu nr. cadastral xxxxx, a cărui grad de finalizare era de 21 %, la data vânzării acestuia SC „Cobamiv Auto” SRL, de către ÎI „Petrachi-Eugen”, a fost demolat, fiind radiat din Registrul bunurilor imobile, la 19 ianuarie 2010. Prin urmare, potrivit revizuenților, circumstanțele descrise se încadrează în temeiul de revizuire prevăzut la articolul 449 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Astfel, revizuentul a prezentat următoarele înscrisuri pentru redeschiderea procedurilor judiciare: certificatul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău din 26 ianuarie 2017, contractul de arendă funciară nr. 4867/2008 și decizia nr. 14/21-8 din 01 august 2008.

În conformitate cu articolul 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, procedura judiciară poate fi redeschisă în cazul când au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În subsidiar, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, pe motivul unor circumstanțe esențiale și convingătoare (a se vedea cauzele *Roșca*, citată mai sus, parag. 25 sau „*Oferta - Plus*” S.R.L., citată mai sus, parag. 98).

Din aceste raționamente legale, Colegiul judiciar notează că este important ca circumstanțele sau faptele noi existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, și să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

În această ordine de idei, instanța de judecată conchide că în urma analizei înscrisurilor anexate la cererea de revizuire declarată de către ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca, se atestă că acestea sunt conexe cu acțiunea depusă de Evgheni Usatov, respectiv le va examina în ansamblul lor.

La caz, Colegiul judiciar opinează că legislatorul obligă revizuentul, prin prisma articolului 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, să dovedească că a întreprins toate

măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

La acest capitol, instanța de recurs observă că nu există niciun indiciu că certificatul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău din 26 ianuarie 2017, contractul de arendă funciară nr. 4867/2008 și decizia nr. 14/21-8 din 01 august 2008 conțin informații care nu au putut fi obținute de ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca mai devreme de judecarea cauzei civile. Mai mult, ei, din propria inițiativă și conștient, s-a adresat abia în luna noiembrie 2019 către intervenientul accesoriu Victor Coban pentru a le fi prezentate aceste înscrisuri doar după finalizarea procesului judiciar la Curtea Supremă de Justiție (f.d. 266-275, vol. I).

De altfel, revizuenții/intimați nu au invocat că le-a fost îngăduit sau refuzat accesul la informația respectivă până la examinarea pe fond a cauzei de către Primăria mun. Chișinău sau IP „Agenția Servicii Publice” (anterior Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău).

Cu titlu subsidiar, instanța reține că ÎI „Petrachi-Eugen” declarând recurs împotriva deciziei din 05 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, nu a declarat că se afla în așteptarea unor răspunsuri sau a întreprins niște măsuri, ce ar putea asigura prezentarea acestor înscrisuri în timpul judecării cauzei civile (f.d. 197-200, vol. I).

În mod corespunzător și având în vedere cele menționate, Colegiul judiciar conchide că nu există nici o dovadă în documentele prezentate de ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca că au încercat, fără succes, să obțină aceste înscrisuri anterior.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, analizând toate materialele prezentate de revizuenți, nu constată nici un temei de a deroga de la constatările Curții Europene, în jurisprudența consecventă a acesteia, pe cazuri similare, cum ar fi, *Popov v. Moldova (nr.2)*, ibidem, parag. 50 - 51; „*Oferta Plus*” *S.R.L. v. Moldova*, ibidem, parag. 105-107; *Eugenia și Doina Duca v. Moldova*, ibidem, parag. 36 – 38, „*Rusu Lintax*” *S.R.L. v. Moldova*, 13 decembrie 2016, parag. 12 - 14.

Colegiul relevă faptul că unul din obiectivele urmărite de către ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca constă în restabilirea drepturilor sale. Cu toate acestea, acest lucru nu poate să justifice o utilizare abuzivă a procedurii de revizuire (a se vedea *Eugenia and Doina Duca c. Moldova*, citată mai sus, par. 13, 33 și 34, *Jomiru și Crețu c. Moldovei*, 17 aprilie 2012, par. 37). Totodată, ar fi contrară principiului securității raporturilor juridice acceptarea spre examinare și administrarea unor înscrisuri, în calitate de circumstanțe noi, pentru obținerea cărora nu a fost depusă suficientă diligență în timpul judecării cauzei și care nu pot influența într-un mod convingător soluția anterioară a instanței de judecată.

Prin urmare, Colegiul consideră că cererea de revizuire, formulată de ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca, conține caracteristicile „unui căi ordinare de atac” al cărui scop a fost să obțină mai mult o nouă examinare a cauzei civile decât o veritabilă procedură de revizuire, așa cum este prevăzut la articolele 449 - 453 din Codul de procedură civilă.

În consecință, instanța de judecată reține că înscrisurile și argumentele susținute de revizuenți nu întrunesc nici o condiție de la articolul 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, iar, în atare situație, nu există temeiuri legale de a admite cererea de revizuire.

În conformitate cu art. 453 al. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Astfel, având în vedere circumstanțele expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide că revizuirea depusă de ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca urmează a fi declarată inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 270, 453 alin.(1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de ÎI „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, reprezentați de avocatul Maxim Chișca împotriva deciziei din 18 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Usatov împotriva Întreprinderii Individuale „Petrachi-Eugen”, Anatolie Petrachi și Jana Petrachi, intervenient accesoriu Victor Coban privind încasarea dublei arvune.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu

Nina Vascan